



ISSN: 2414-0414

**ECONOMIC AND  
LAW PARADIGM  
OF MODERN  
SOCIETY**

ISSUE 1, 2020

Scientific Journal by Open Europe



Issue 1, 2020

**Economic and Law Paradigm of Modern Society**

ISSN: 2414-0414

**Executive secretaries:**  
Tetiana Mikhailina, Illia Zlobin

**Technical secretary:**  
Danylo Nikitin

- 79** Pavlo Komar | Павло Комар  
**THE VALUE OF PRECEDENT AS A SOURCE OF LAW IN UKRAINE**  
РОЛЬ ПРЕЦЕДЕНТУ ЯК ДЖЕРЕЛА ПРАВА В УКРАЇНІ
- 86** Катерина Колотуха, Тетяна Міхайліна | Kateryna Kolotukha, Tetiana Mikhailina  
**НОВІ ВЕКТОРИ ПОЛІТИКИ ДЕРЖАВИ ЩОДО РЕСОЦІАЛІЗАЦІЇ**  
**УЧАСНИКІВ БОЙОВИХ ДІЙ**  
NEW VECTORS OF THE STATE'S POLICY ON RE-SOCIALIZATION OF  
COMBAT PARTICIPANTS
- 92** Тетяна Міхайліна | Tetiana Mikhailina  
**ЩОДО ПИТАННЯ СПІВВІДНОШЕННЯ ПРАВОСВІДОМОСТІ, ПРАВОВОЇ**  
**КУЛЬТУРИ ТА ПРАВОВОЇ АКТИВНОСТІ**  
ON THE QUESTION OF THE LEGAL AWARENESS, LEGAL CULTURE AND  
LEGAL ACTIVITY CORRELATION
- 97** Ярослав Неділько | Yaroslav Nedilko  
**КРИМІНАЛІСТИЧНИЙ АСПЕКТ СПОСОБІВ ВЧИНЕННЯ**  
**КІБЕРЗЛОЧИНІВ**  
CRIMINALISTIC ASPECT OF METHODS TO COMMIT CYBERCRIMES
- 106** Тетяна Оверковська | Tatiana Overkovska  
**ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ВИРОБНИЦТВА ВЕТЕРИНАРНИХ**  
**ПРЕПАРАТІВ**  
LEGAL REGULATION OF VETERINARY PRODUCTS MANUFACTURING
- 114** Наталя Опольська | Natalia Opolskaya  
**МІЖНАРОДНО-ПРАВОВІ ГАРАНТІЇ ПРАВА НА СВОБОДУ ТВОРЧОСТІ**  
INTERNATIONAL LEGAL GUARANTEES OF THE FREEDOM OF CREATIVITY
- 121** Віта Пономаренко | Vita Ponomarenko  
**ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД РЕГЛАМЕНТАЦІЇ КРИМІНАЛЬНОЇ**  
**ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗА ГРУПОВЕ ХУЛІГАНСТВО**  
FOREIGN EXPERIENCE IN REGULATION OF CRIMINAL LIABILITY FOR  
HOOLIGANISM
- 132** Ольга Яблокова | Olga Yablokova  
**ПЕРЕВОД КАК ОБЪЕКТ АВТОРСКОГО ДОГОВОРА**  
TRANSLATION AS SUBJECT OF COPYRIGHT AGREEMENT

## МІЖНАРОДНО-ПРАВОВІ ГАРАНТІЇ ПРАВА НА СВОБОДУ ТВОРЧОСТІ

Наталя Опольська

## INTERNATIONAL LEGAL GUARANTEES OF THE FREEDOM OF CREATIVITY

Natalia Opolskaya

**Анотація.** Стаття присвячена аналізу міжнародно-правових гарантій права на свободу творчості. Визначено, що юридичні гарантії забезпечення права на свободу творчості поділяються на внутрішньо-правові та міжнародно-правові. Обґрунтовується позиція, що міжнародно-правові гарантії є системою загально визнаних принципів та норм, що регулюють сферу забезпечення прав і свобод людини, соціальної групи, нації, народу. Аналізується значення у сфері забезпечення права на свободу творчості міжнародних нормативно-правових засобів забезпечення права на свободу творчості. Доведено, що до них належать Американський Білль про права 1791 р., Загальна декларація свободи творчості 1948 року, Міжнародний пакт про економічні, соціальні й культурні права 1966 року, Міжнародний пакт про громадянські і політичні права 1966 року, Конвенція про захист прав людини та основоположних свобод 1950 року, Декларація ЮНЕСКО про расу і расові забобони 1978 року, Декларація про соціальний прогрес і розвиток 1969 року, Декларація принципів «Побудова інформаційного суспільства - глобальне завдання у новому тисячолітті» 2003 року. Визначено, що міжнародно-правове гарантування свободи творчої діяльності можливе лише за умови взаємодії нормативно-правових та інституційних засобів забезпечення. Встановлено, що міжнародно-інституційне гарантування права на свободу творчості здійснюється через органи та правові процедури, в рамках яких здійснюється діяльність міжнародних інституцій. Обґрунтовано положення про те, що до міжнародних інституційних засобів забезпечення права на свободу творчості належать Організація Об'єднаних Націй з питань освіти, науки і культури ЮНЕСКО, Рада ООН з прав людини, Спеціальний доповідач з питання заохочення і захисту права на свободу поглядів та їх вираження, Комітет з прав людини, Комітет з економічних, соціальних і культурних прав, Європейський суд з прав людини.

**Ключові слова:** право на свободу творчості, міжнародно-правові гарантії свободи творчості, забезпечення свободи творчості

**Summary.** The article is devoted to the analysis of international legal guarantees of the right to freedom of creativity. It is determined that the legal guarantees of the right to freedom of creativity are divided into domestic and international law. The position is justified that international legal guarantees are a system of generally recognized principles and norms governing the sphere of protection of human rights and freedoms, social group, nation, people. The importance in the sphere of ensuring the right to freedom of creativity in international normative legal means of ensuring the right to freedom of creativity is analyzed. Proved to include the American Bill of Rights of 1791, the Universal Declaration of Freedom of Creativity of 1948, the International Covenant on Economic, Social and Cultural Rights of 1966, the International Covenant on Civil and Political Rights of 1966, the Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms 1950, UNESCO Declaration on Race and Racial Prejudice 1978, Declaration on Social Progress and Development 1969, Declaration of Principles "Building an Information Society - A Global Challenge in the New Millennium" in 2003. It is determined that international legal guarantee of freedom of creative activity is possible only with the interaction of legal and institutional means of support. It is established that the international-institutional guarantee of the right to freedom of creativity is exercised through the bodies and legal procedures within which the activities of international institutions

*are carried out. Provision is made that the United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization, the United Nations Human Rights Council, Special Rapporteur on the promotion and protection of the right to freedom of opinion and expression, Committee on Human Rights, Committee on Economic, Social and Cultural Rights, European Court of Human Rights.*

**Key words:** *right to freedom of creativity, international legal guarantees of freedom of creativity, guarantee of freedom of creativity.*

**Актуальність теми та обґрунтування проблеми.** Юридичні гарантії забезпечення права на свободу творчості поділяються на внутрішньо-правові та міжнародно-правові і мають важливе значення у сфері забезпечення реалізації, охорони та захисту прав і свобод людини. Міжнародно-правові гарантії – це система загальноновизнаних принципів та норм, які регулюють сферу забезпечення прав і свобод людини, соціальної групи, нації, народу, а також міжнародні установи й організації на теренах як європейського, так і світового простору, наділені наглядовими, контрольними функціями та повноваженнями.

Міжнародно-правові гарантії забезпечення права на свободу творчості за формою зовнішнього вираження можна поділити на нормативно-правові та інституційні.

Практична цінність права на свободу творчості полягає у можливості повної реалізації творчого потенціалу людини. Захист цього права не може бути внутрішньою справою окремих країн, адже свобода творчості не має кордонів. У зв'язку з цим, міжнародно-правові гарантії займають визначальне місце у механізмі забезпечення права на свободу творчості. За приналежністю вони є видом юридичних гарантій, наряду з внутрішньо-правовими.

**Основний текст.** Ґрунтовне визначення міжнародних гарантій прав людини було сформульоване П. Рабіновичем. На його думку, «це закріплені у міжнародних актах і документах, текстуально уніфіковані й функціонально універсальні принципи та норми, які за посередництвом вельми абстрактних, здебільшого оціночних, терміно-понять фіксують мінімально необхідний або бажаний зміст і обсяг прав людини, зумовлений досягнутим рівнем соціального розвитку та його динамікою, а також встановлюють позитивні обов'язки держав щодо їх забезпечення, охорони й захисту та передбачають за їх порушення санкції політико-юридичного або політичного характеру» [1, Rabinovich, 2015, p. 62].

Л. Ярмол визначає, що світові міжнародно-правові гарантії забезпечення свободи вираження поглядів – це правові засоби, встановлені й застосовувані ООН та її спеціалізованими установами для сприяння реалізації, охорони й захисту свободи вираження поглядів. За формою зовнішнього вираження вони діляться на письмові (документи ООН і її спеціалізованих установ) й інституційно-діяльнісні (діяльність ООН чи її спеціалізованих установ) [2, Jarmol, 2017, p. 164].

Поділяючи такий підхід, вважаємо, що міжнародно-правові гарантії, які є видом спеціально правових, за формою зовнішнього вираження можна поділити на нормативно-правові та інституційні засоби забезпечення права на свободу творчості.

До міжнародних нормативно-правових засобів забезпечення права на свободу творчості належать:

1. Американський Білль про права 1791 року (англ. Bill of Rights ). В числі перших десяти поправок до Конституції США, закріпив свободу совісті, слова і преси, в якості гарантій інтелектуальної свободи було закріплено право на звернення до уряду з петиціями про припинення зловживань.

2. Стаття 27 Загальної декларації прав людини 1948 року гарантує право на свободу творчості, проголошуючи, що кожна людина має право вільно брати участь у культурному житті суспільства, втішатися мистецтвом, брати участь у науковому прогресі і користуватися його благами. Кожна людина має право на захист її моральних і матеріальних інтересів, що є результатом наукових, літературних або художніх праць, автором яких вона є.

3. У статті 15 Міжнародного пакту про економічні, соціальні й культурні права 1966 року міститься визнання права кожної людини на участь у культурному житті, на користування результатами наукового прогресу та їх практичне застосування; на захист моральних і матеріальних інтересів, що виникають у зв'язку з будь-якими науковими, літературними чи художніми працями, автором яких вона є. У статті зазначено, що засоби нормативно-правового забезпечення права на свободу творчості включають ті, які є необхідними для охорони, розвитку і поширення досягнень науки та культури. Юридичним обов'язком держав, які беруть участь у Пакті, визнано обов'язок поважати свободу, безумовно необхідну для наукових досліджень і творчої діяльності. Вказана стаття закріплює обов'язок держав сприяти розвитку свободи творчості, шляхом заохочення і розвитку міжнародних контактів та співробітництва в науковій і культурній галузях.

4. Стаття 19 Міжнародного пакту про громадянські і політичні права 16 грудня 1966 року є гарантією свободи у творчості, адже передбачає, що кожна людина має право на вільне вираження свого погляду та свободу шукати, одержувати і поширювати будь-яку інформацію та ідеї, незалежно від державних кордонів, усно, письмово чи за допомогою друку або художніх форм вираження чи іншими способами на свій вибір. Стаття 22 гарантує свободу об'єднання у творчі спілки, асоціації для захисту своїх інтересів.

5. Нормативно-правові засоби забезпечення права на свободу творчості закріплено у статті 10 Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод (4 листопада 1950 року), де гарантується, що «кожен має право на свободу вираження поглядів, одержувати і передавати інформацію та ідеї без втручання органів державної влади і незалежно від кордонів».

6. Міжнародно-правові гарантії свободи творчості передбачаються у документах ООН. Декларація ЮНЕСКО про расу і расові забобони від 27 листопада 1978 року закликає науковців до проведення об'єктивних досліджень на широкій міждисциплінарній основі, а держави – до сприяння їм в цьому.

7. Право на свободу творчої діяльності гарантується статтею 5 Декларації про соціальний прогрес і розвиток (Резолюція 2542 (XXIV) Генеральної Асамблеї від 11 грудня 1969 року), де зазначено, що соціальний прогрес і розвиток потребують використання всіх інтелектуальних можливостей людини. Декларація закликає цінувати творчу діяльність та вимагає встановлення гармонійного балансу між науковим, технічним та матеріальним прогресом і інтелектуальним, духовним, культурним і моральним розвитком людства. У Декларації право людини на розвиток визнається невід'ємним правом.

8. Одним із міжнародних нормативно-правових засобів забезпечення права на свободу творчості є Декларація принципів «Побудова інформаційного суспільства - глобальне завдання у новому тисячолітті» від 12 грудня 2003 року, де визначено основні міжнародно-правові засади побудови інформаційного суспільства та забезпечення права на свободу творчості. У декларації закріплено, що в основі побудови інформаційного суспільства ключову роль відіграє свобода творчості.

Можна констатувати, що в межах своїх повноважень ООН та країни Ради Європи сформували належну документальну основу гарантування права на свободу творчості. Однак, серед міжнародних документів є багато рекомендаційних норм, і відсутній єдиний акт, який присвячений саме свободі усіх видів творчої діяльності.

О. Шульц зазначає, що створення ООН започаткувало міждержавне співробітництво в галузі прав людини, у розвитку якого можна виділити два основні етапи. На першому етапі (1945 року – початок 80-х років) формувалися міжнародні стандарти з прав людини. Другий етап (початок 80-х років – по теперішній час) характеризується пошуком шляхів підвищення ефективності наявних стандартів, а саме створенням міжнародних контрольних органів і проведенням ними заходів (міжнародних

процедур) з формування умов для забезпечення міжнародних стандартів з прав людини [3, Schulz, 2005, p. 34]. Саме на другому етапі найбільш повно проявляються інституційно-діяльнісні гарантії ООН.

Декларативного закріплення права на свободу творчості недостатньо. Для підвищення ефективності проголошених стандартів потрібні дієві інституційні засоби, зокрема міжнародні контрольні органи та застосування міжнародних процедур для забезпечення права на свободу творчості. Ефективне міжнародно-правове гарантування свободи творчої діяльності можливе лише за умови взаємодії нормативно-правових та інституційних засобів забезпечення.

До міжнародно-інституційного гарантування права на свободу творчості належать міжнародні інституції, зокрема ООН, Європейський суд з прав людини, а також правові процедури, в рамках яких здійснюється діяльність міжнародних інституцій. Такі процедури являють собою регламентовану послідовність дій уповноважених суб'єктів, а також обсяг, зміст, способи, строки їх вчинення. У сфері забезпечення права на свободу творчості, до них відносяться процедури моніторингу за виконанням державами зобов'язань, міжнародні судові процедури, доповіді спеціального доповідача з питання заохочення і захисту права на свободу поглядів та їх вираження Ради з прав людини ООН та інше.

Дослідник М. Гремза дійшов висновку, що роль міжнародних організацій та органів зводиться в основному до здійснення моніторингу за дотриманням державами своїх зобов'язань, а також до сприяння, спонукання та, у виняткових випадках, – до примусу держав виконувати міжнародні зобов'язання у сфері прав людини [4, Gremza, 2006, p. 36].

Д. Нурумов констатує, що основною формою контролю з боку міжнародних структур стало представлення звітів, доповідей, встановлення фактів і розгляд суперечок. Виявлення фактів порушень прав людини спочатку не входило до компетенції міжнародних організацій з прав людини, однак з середини 70-х років ці наглядові механізми почали активно задіюватись [5, Nurumov, 2000, p. 27].

Вважаємо за доцільне проаналізувати діяльність міжнародних інституцій та правові процедури, спрямовані на забезпечення свободи творчості.

1. Організація Об'єднаних Націй з питань освіти, науки і культури ЮНЕСКО забезпечує міжнародне співробітництво у сфері свободи творчості, шляхом проведення міжнародних конференцій, семінарів, симпозіумів, надає допомогу країнам у створенні навчально-дослідних установ, ведеться видавнича діяльність. До процедур, які реалізуються ЮНЕСКО у сфері забезпечення свободи творчості, належать підготовка людських ресурсів, надання пріоритетів дослідженням з проблем соціокультурного впливу комунікаційних медіа та нових технологій на культурну ідентичність народів, а також прикладним дослідженням, програма «Інформація для всіх» (2000 року), яка формулює глобальні цілі розвитку світового співтовариства в умовах інтенсивного впровадження інформаційних технологій.

2. Для виявлення фактів порушень прав і свобод та ефективності механізму їх забезпечення у системі ООН функціонують спеціальні процедури Ради з прав людини – їх виконують незалежні експерти, спеціальні доповідачі, які уповноважені поширювати інформацію і надавати консультації з конкретних питань у галузі прав людини. У сфері забезпечення свободи творчості цю процедуру реалізує Спеціальний доповідач з питання заохочення і захисту права на свободу поглядів та їх вираження Ради з прав людини ООН. Його мандат ухвалений Комісією ООН з прав людини Резолюцією 1993/45 у 1993 р.

14–18 травня 2007 р. Спеціальний доповідач відвідав Україну та за результатами своєї поїздки підготував доповідь, яку представив на сесії Ради з прав людини ООН у 2008 р. [6, Yarmo, 2017]. За результатами свого візиту в Україну Спеціальний доповідач сформулював низку важливих для нашої держави рекомендацій, які є засобом забезпечення свободи творчості у сфері журналістики:

- головним політичним партіям України та їхнім лідерам при досягненні своїх законних політичних цілей пам'ятати про важливість поваги до міжнародних зобов'язань у галузі прав людини, зокрема свободи вираження поглядів;
- здійснити широкий і всеосяжний перегляд усього законодавства про ЗМІ з метою підвищення незалежності органів теле- і радіомовлення від політичних сил;
- наполегливо закликав уряд України й відповідні національні органи надалі розвивати заходи, спрямовані на забезпечення того, щоб злочини проти працівників ЗМІ та осіб, які формують громадську думку, не залишалися безкарними;
- Міністерство внутрішніх справ і Міністерство юстиції повинні охопити навчальними програмами в галузі прав людини весь персонал, що перебуває в їх підпорядкуванні;
- для підвищення якості журналістики й утвердження принципів професійної етики, за підтримки міжнародних організацій, створити школу журналістської етики з метою проведення навчальних курсів для українських журналістів та інших працівників вітчизняних ЗМІ;
- уряд повинен активізувати заходи щодо усунення наслідків правопорушень, зокрема, надати відповідну фінансову компенсацію всім працівникам ЗМІ та особам, які формують громадську думку, які стали жертвами насильства та залякування, особливо в тих випадках, коли в скоєнні цих злочинних діянь брали участь посадові особи правоохоронних органів;
- парламент повинен законодавчо закріпити необхідність вживати конкретні та невідкладні заходи, спрямовані на сприяння розвитку преси, яка в період великої технологічної революції надалі відіграє основну просвітницьку роль;
- уряд України повинен розглянути питання про прийняття відповідного законодавства для створення незалежної національної комісії з прав людини, яка буде доповнювати діяльність бюро Омбудсмана, чії функції є надто численними і різноманітними.

3. У сфері забезпечення прав людини важливу роль відіграють договірні органи (конвенційні комітети) ООН, які діють на підставі універсальних міжнародних договорів про права людини. Н. Гремза наголошує, що їх завдання полягає в тому, щоб контролювати виконання державами договірних зобов'язань з прав людини та приймати рекомендації щодо їх належного виконання [4].

Комітет з економічних, соціальних і культурних прав займає особливе місце в системі конвенційних механізмів забезпечення свободи творчості. Це договірний орган, який наділений функціями контролю за дотриманням державами-учасниками Міжнародного пакту про економічні, соціальні і культурні права.

4. У сфері забезпечення права на свободу творчості важливу роль відіграє комітет ООН з прав людини. Згідно з Факультативним протоколом до Міжнародного пакту про громадянські та політичні права, держава-учасниця цього протоколу зобов'язана визнавати компетенцію Комітету з прав людини приймати й розглядати повідомлення від осіб, які підпадають під його юрисдикцію та які стверджують, що вони є жертвами порушень певною державою якогось із прав, викладених у Міжнародному пакті про громадянські та політичні права (ст. 1) [6, Jarmol, 2017, p. 24-37].

Комітет ООН з прав людини рекомендував нашій державі гарантувати практичну реалізацію свободи вираження поглядів та права на мирні зібрання зазначеним категоріям осіб та захисникам їхніх прав (п. 10 Заключних зауважень) [7].

5. На особливу увагу у сфері міжнародних інституцій гарантування права людини на свободу творчості заслуговує практика Європейського суду з прав людини. Правова процедура гарантування полягає у здійсненні контролю за дотриманням державами-учасницями Конвенції та протоколів до неї. Вирішуючи питання про порушення гарантованого Конвенцією права на свободу творчості, Європейський суд з прав людини



дає оцінку діям чи бездіяльності національних органів влади або національному законодавству щодо їхньої відповідності Конвенції.

Т.П. Попович зазначає, що Європейський суд з прав людини, розглядаючи кожну справу, оцінює державне втручання щодо прав людини, враховуючи те, що призвело до обмежень прав людини, передбачених Конвенцією, за низкою критеріїв, зокрема: а) щодо „законності” державного втручання; б) щодо „необхідності у демократичному суспільстві” державного втручання; в) щодо цілі державного втручання (обмеження права людини) – так званої „правомірної цілі” [8, Popovich, 2015, p. 11].

**Висновки.** Отже, до міжнародних нормативно-правових засобів забезпечення права на свободу творчості належать Американський Білль про права 1791 р., Загальна декларація свободи творчості 1948 року, Міжнародний пакт про економічні, соціальні й культурні права 1966 року, Міжнародний пакт про громадянські і політичні права 1966 року, Конвенція про захист прав людини та основоположних свобод 1950 року, Декларація ЮНЕСКО про расу і расові забобони 1978 року, Декларація про соціальний прогрес і розвиток (Резолюція 2542 (XXIV) Генеральної Асамблеї 1969 року), Декларація принципів «Побудова інформаційного суспільства – глобальне завдання у новому тисячолітті» 2003 року.

Ефективне міжнародно-правове гарантування свободи творчої діяльності можливе лише за умови взаємодії нормативно-правових та інституційних засобів забезпечення. Міжнародно-інституційне гарантування права на свободу творчості здійснюється через органи та правові процедури, в рамках яких здійснюється діяльність міжнародних інституцій.

До міжнародних інституційних засобів забезпечення права на свободу творчості належать Організація Об'єднаних Націй з питань освіти, науки і культури ЮНЕСКО, Рада ООН з прав людини, Спеціальний доповідач з питання заохочення і захисту права на свободу поглядів та їх вираження, Комітет з прав людини, Комітет з економічних, соціальних і культурних прав, Європейський суд з прав людини.

#### Список використаних джерел:

- [1] Рабінович П. М. Міжнародні стандарти прав людини. *Право України*. 2015. № 10. С. 58–64.
- [2] Ярмол Л. В. Світові міжнародно-правові стандарти свободи вираження поглядів та гарантії її забезпечення. *Публічне право*. 2017. № 2 (26). С. 163–173.
- [3] Шульц О. Г. Механізм Верховного комісара ООН по правам человека в международном праве: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Москва, 2005. URL: [www.dissercat.com](http://www.dissercat.com).
- [4] Гремза Н. Ю. Конвенционные комитеты в области международной защиты прав человека: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Москва, 2006. 42 с.
- [5] Нурумов Д. И. Становление и развитие международной системы защиты прав человека: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Алматы, 2000. URL: [www.dissercat.com](http://www.dissercat.com).
- [6] Ярмол Л. В. Європейські правові гарантії забезпечення свободи вираження поглядів людини: поняття, види. *Державотворення та правотворення в Україні: проблеми та перспективи розвитку: матер. учасн. III Заоч. наук. практ. конф. (Львів, 11 квіт. 2016 р.)*. Львів: ННІПП НУ «Львівська політехніка», 2016. С. 193–197.
- [7] Попович Т. П. Правові засоби здійснення демократії у державах Центральної Європи: теоретичні та практичні аспекти. Ужгород, 2015. 215 с.

#### References:

- [1] Rabinovich, P. (2015). Mizhnarodni standarty prav liudyny [International Human Rights Standards]. *Pravo Ukrainy – Law of Ukraine*, #10, 58-64. [in Ukrainian].
- [2] Yarmol, V. (2017). Svitovi mizhnarodno-pravovi standarty svobody vyrazhennia pohliadiv ta garantii ii zabezpechennia [World international legal standards of freedom of

expression and guarantee of its security]. *Publichne pravo – Public law, #2 (26)*, 163-173. [in Russian].

[3] Schulz, O. (2005). Mekhanizm Verkhovnoho komisara OON po pravam cheloveka v mezhdunarodnom prave [The Mechanism of the United Nations High Commissioner for Human Rights in International Law]. *Extended abstract of candidate's thesis*. Moscow. Retrieved from: [www.dissercat.com](http://www.dissercat.com) [in Russian].

[4] Gremza, N. (2006). Konventsionnye komitety v oblasti mezhdunarodnoi zashchity prav cheloveka [Convention Committees in the field of international human rights protection]. *Extended abstract of candidate's thesis*. Moscow [in Russian].

[5] Nurumov, D. (2000). Stanovlenie razvitie mezhdunarodnoi sistemy zashchity prav cheloveka [Formation and development of the international system of human rights protection]. *Extended abstract of candidate's thesis*. Almaty. Retrieved from: [www.dissercat.com](http://www.dissercat.com) [in Russian].

[6] Yarmol, V. (2017). Svitovi mizhnarodno-pravovi standarty svobody vyrazhennia pohliadiv ta harantii yii zabezpechennia [World international legal standards of freedom of expression and guarantee of its security]. *Publichne pravo – Public law, #2 (26)*, 163-173. [in Ukrainian].

[7] Popovich, T. (2015). *Pravovi zasoby zdiisnennia demokrati i u derzhavah Tsentralnoi Yevropy: teoretychni ta praktychni aspekty [Legal Remedies for the Implementation of Democracy in the States of Central Europe: Theoretical and Practical Aspects]*. State Higher Educational Institution Uzhgorod National University: Uzhgorod [in Ukrainian].

#### **Biography of the author:**

**Name:** Opolskaya Natalia.

**Academic titles:** PhD in Law.

**Organization:** Vinnytskiy National Agricultural University, Vinnytsia, Ukraine.

**Personal e-mail:** [opolskapravo@gmail.com](mailto:opolskapravo@gmail.com).